

רעותיה דבריה לגבאי. קרא לה לה היא זונה, ואמר לה זילי ותפתי לברי, למחמי רעותיה דברי לגבאי. ההיא זונה מאי עבדת, אזלת אבתריה דבריה דמלפא שראת לחבקא ליה ולנשקא ליה, ולפתי ליה בכמה פתויין. אי ההוא ברא יאות, ואצית לפקודא דאבוי, גער בה, ולא אצית לה, ודחי לה מניה. פדין אבוי חדי בבריה, ואעיל ליה לגו פרגודא דהיכליה, ויהיב ליה מתנן ונבזבזא ויקר סגיא. מאן גרים כל האי יקר להאי ברא, הוי אימא ההיא זונה.

וההיא זונה אית לה שבחא בהאי או לאו. ודאי שבחא אית לה מפל סטריין. חד, דעבדת פקודא דמלפא. וחד, דגרמת ליה לההוא ברא, לכל ההוא טיבו, לכל האי רחימו דמלפא לגביה. ועל דא כתיב, (בראשית א) והנה טוב מאד. והנה טוב, דא מלאך חיים. מאד, דא מלאך המות, דאיהו ודאי טוב מאד, למאן דאצית פקודין דמאריה. ותא חזי, אי לא יהא האי מקטרגא, לא ירתון צדיקיא הני גנזיא עלאין, דזמינין לירתא לעלמא דאתי. וזכאין אינון דאערעו בהאי מקטרגא, וזכאין אינון דלא אערעו ביה. זכאין אינון דאערעו ביה, ואשתזיבו מניה, דבגיניה ירתין כל אינון טבין, וכל אינון עדונין, וכל אינון פסופין דעלמא דאתי, דעליה כתיב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך.

וזכאין אינון דלא אערעו ביה, דבגיניה ירתין גיהנם, ואטרדו מארץ החיים, דהא אינון חייביא דאערעו ביה, הוו צייתין ליה, ואתמשכו אבתריה. ועל דא אית לצדיקיא למחזק ליה טבין דהא בגיניה ירתין כל אינון טבאן ועדונין וכסופין לעלמא דאתי.

בני, כדי לראות את רצון בני אלי. מה עשתה אותה זונה? הלכה אחר בן המלך והתחילה לחבק ולנשק אותו ולפתותו בכמה פתויים. אם אותו בן יאה ומצית למצות אביו - גוער בה ולא מצית לה ודוחה אותה ממנו. ואז אביו שמח בבנו ומכניסו לתוך הפרגוד של היכלו, ונותן לו מתנות ואוצרות וכבוד רב. מי גרם את כל הכבוד הזה לבן הזה? הנה אומר, אותה הזונה.

ואותה הזונה יש לה בזה שבח או לא? ודאי שיש לה שבח מכל הצדדים. אחד - שעשתה את רצון המלך. ואחד - שגרמה לאותו הבן כל אותו הטוב ולכל האהבה הזו של המלך אליו. ועל זה כתוב (בראשית א) והנה טוב מאד. והנה טוב - זה מלאך החיים. מאד - זה מלאך המות, שהוא ודאי טוב מאד למי שמצית למצוות רבונו. וכא ראה, אם לא יהיה המקטרג הזה, לא היו יורשים הצדיקים את הגנזים העליונים הללו, שעתידיים לרשת עולם הבא.

אשריהם שפגשו במקטרג הזה, ואשריהם שלא פגשו בו. אשריהם שפגשו בו ונצלו ממנו, שבשבילו יורשים כל אותן טובות וכל אותם עדונים וכל אותן תשוקות של העולם הבא, שעליו כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך. ואשרי אותם שלא פגשו בו, שבשבילו יורשים גיהנם ונטרדו מארץ החיים, שהרי אותם הרשעים שפגשו אותו, היו מציתים לו ונמשכו אחריו, ועל זה יש לצדיקים להחזיק לו טובה, שהרי בגללו יורשים כל אותן הטובות ועדונים ותשוקות לעולם הבא.

תועלתא דהאי מקטרגא. פד חייביא צייתין ליה (דף קס"ג ע"ב) מאי איהי. אלא, אף על גב דלית ליה תועלתא, פקודא דמאריה איהו עביד. ותו, דהא אתתקף בגין האי, הואיל ואיהו רע, אתתקף פד עביד ביש. חייבא לא אתתקף עד דקטיל בר נש, פיון דקטיל בני נשא, פדין אתתקף ואתגבר בחיליה, ואית ליה נייחא. פך ההוא מקטרגא, דאתקרי מלאך המות, לא אתגבר בחיליה, עד דאסטי לבני נשא, ומקטרג לון, וקטיל לון, פדין אית ליה נייחא, ואתתקף ואתגבר בחיליה.

במה דאתתקף סטרא דחיים, פד בני נשא טבין, וייהכון בארע מישר. אוף הכי, האי מקטרגא אתתקף ואתגבר, פד חייביא צייתין ליה, ושליט עלייהו. רחמנא לישזבן. וזכאין אינון דזכאן לנצחא ליה, ולאכפיא ליה, למזפי בגיניה לעלמא דאתי, ואתתקף בר נש במלכא קדישא תדיר, על דא ודאי אתמר, (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבכם, זכאין אינון בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא, הוו אזלי בארעא, פגע בהו רבי אלעזר, עד דחמו ליה, נחתו מן חמרי פלהו. אמר רבי אלעזר, ודאי אנפי שכינתא חמינא, דהא כד חמי בר נש צדיקיא, או זכאין די בדרא, ואערע בהו, ודאי אינון אנפי שכינתא. ואמאי אקרון אנפי שכינתא. בגין דשכינתא אסתתרת בגווייהו, איהי בסתימו, ואינון באתגליא. בגין דשכינתא אינון דקריבין לה, אקרון פנים דילה. ומאן אינון. אינון דאיהי אתתקנת בהדייהו, לאתחזאה לגבי מלכא עלאה. והואיל ואתון הכא, ודאי

מהי תועלתו של המקטרג הזה כאשר הרשעים מציתים לו? אלא אף על גב שאין בו תועלת, מצות אדונו הוא עושה. ועוד, שהרי מתחזק בשביל זה. הואיל והוא רע, הוא מתחזק כשהוא עושה רע. הרשע אינו מתחזק, עד שהורג אדם. פיון שהרג בני אדם, אז מתחזק ומתגבר בכחו ויש לו נחת. כך אותו מקטרג שנקרא מלאך המות לא מתגבר בכחו, עד שמסטה את בני האדם ומקטרג להם והורג אותם, ואז יש לו נחת ומתחזק ומתגבר בכחו.

כמו שמתחזק צד החיים כשבני אדם הם טובים וילכו בדרך ישר, אף כך המקטרג הזה מתחזק ומתגבר כשהרשעים מציתים לו, והוא שולט עליהם. הרחמן יצילנו. ואשרי אותם שזוכים לנצחו ולהכניעו ולזכות בשבילו לעולם הבא, ומתחזק אדם במלך הקדוש תמיד. על זה ודאי נאמר, (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו בך מסלות בלבכם. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא היו הולכים בדרך. פגע בהם רבי אלעזר. עד שראו אותו, ירדו כלם מן החמורים. אמר רבי אלעזר, ודאי פני השכינה ראיתי, שהרי כשרואה אדם צדיקים או זכאים שפדור ופוגש בהם, ודאי הם פני השכינה. ולמה נקראו פני השכינה? משום ששכינה מסתתרת בתוכם, היא בסתר, והם בגלוי. משום שהם קרובים של השכינה, הם נקראים פנים שלה. ומי הם? אותם שהיא התפקנה עמם להראות אצל המלך העליון. והואיל ואתם כאן,

והואיל ואתון הכא, ודאי

שְׂכִינְתָא אֲתַתְקַנְתָּ עַלְיֵינוּ, וְאַתּוּן פְּנִים דִּילָהּ.

(ס"א) וְאַעֲרַע בְּהוּ וְדָאֵי חֲמֵי אֲנִפֵּי שְׂכִינְתָא בְּגִין דְּשְׂכִינְתָא אֲסַתְתָּר בְּגִוּיָּהּ וְאִיהִי בְּסִתְיָמוּ וְאִינוּן בְּאַתְגְּלִיָּא וְאִיהִי אֲתַתְקַנְתָּ בְּהַרְיָהּ לְאַתְחֻזָּאָה קֲמֵי מַלְכָא וְהוּאִיל וְאַתּוּן הָכָא תִּלְתָּא וְדָאֵי שְׂכִינְתָא אֲתַתְקַנְתָּ עַלְיֵינוּ וְשְׂרִיָּא בְּגִוּיָּכֹוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית לג) **קַח נָא אֶת בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הוּבְאֵת לָךְ וְגו'.** פֶּד חֲמָא יַעֲקֹב לְסַמְאֵל, מְקַטְרָגָא בְּהֵוּא לִילְיָא, חֲמָא לִיה בְּהֵוּא דִּיּוֹקְנָא דְעֵשׂוֹ, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע בִּיה עַד דְּסָלִיק צַפְרָא. פִּיּוּן דְּסָלִיק צַפְרָא, וְאַשְׁגַּח בִּיה, חֲמָא לִיה בְּאַנְפִּין סְתִימִין וְאַתְגְּלִיָּין. אֲסַתְפַּל בְּהֵוּא דִּיּוֹקְנָא, דְּהָוָה כְּדִיּוֹקְנָא דְעֵשׂוֹ, מִיַּד אֲשַׁגַּח וְיַדַע דְּהָוָה מְמַנָּא דְעֵשׂוֹ. אֲתַקִּיף בִּיה מַה כְּתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר. וְחִבְרִיָּיא אֲתַעֲרוּ, דְּבַגִּין דְּמָטָא זְמַנְיָה לְזַמְרָא וְלִשְׁבַחָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא כִּי עָלָה הַשָּׁחַר.

וְהָכָא אֵית לְאַסְתְּפֻלָּא, דְּוִדָּאֵי שְׁלֻטְנוּתָא דִּילְיָה לָּא אִיהוּ אֶלָּא בְּלִילְיָא, גּוּ חֲשׂוּכָא, וְרָזָא דָּא (שיר השירים ג) מִפְּחַד בְּלִילוֹת דָּא פְּחַדָּא דְּגִיּהָנָם. וּמַה דְּאָמַר בְּלִילוֹת. רְצוּנוּ לְאָמַר אִיהוּ וְנוֹקְבִיָּהּ. וּבְגִינֵי כֹךְ לָא שְׁלִיט אֶלָּא בְּלִילְיָא.

וְדָא דְּאָמַר וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר. מָאֵי כִי עָלָה הַשָּׁחַר. בְּגִין דְּכַד אָתֵי צַפְרָא, וְאַתְעֵבֵר שְׁלֻטְנוּ דְּחֲשׂוּכָא דְּלִילְיָא, פְּדִין עָאֵל אִיהוּ וְאוּכְלוּסִיָּהּ בְּנוֹקְבָא דְּתַהוּמָא רַבָּא, דְּלִסְטֵר צַפּוֹן, עַד דְּעָאֵל לִילְיָא, וְאַשְׁתְּרוּ פְּלַבִּי, וְשְׁלֻטֵי וּמְשֻׁטֵי בְּלִילְיָא, (ד"א בעלמָא) עַד דְּאָתֵי צַפְרָא. וְעַל דָּא הָוָה דְּחִיק לֹאמַר, שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר, דְּהָא לָא שְׁלִיט בִּימָמָא. בְּגִוּוֹנָא דָּא גְלוּתָא דִּישְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ בְּלִילְיָא, וְאַקֲרִי לִילָהּ. מַלְפָּא עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים

וְדָאֵי שְׂכִינְיָה הִתְתַּקְנָה עַלְיֵכֶם וְאַתֶּם פְּנִיָּהּ. (וּפְגַשׁ בְּהֶם וְדָאֵי רוּזָאָה פְּנֵי הַשְׂכִּינָה, מִשּׁוּם שֶׁהַשְׂכִּינָה מִסְתַּתֶּרַת בְּתוֹכֶם, הִיא בְּסִתְרָא וְהֵם בְּגִלּוּיָא, וְהִיא נִתְקַנְתָּ עִמָּם לְהַרְאוֹת לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ. וְהוּאִיל וְאַתֶּם כָּאֵן שְׁלֵשָׁה, וְדָאֵי שֶׁהַשְׂכִּינָה נִתְקַנְתָּ עַלְיֵכֶם וְשׂוּרָה בְּתוֹכְכֶם).

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית לג) **קַח נָא אֶת בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הוּבְאֵת לָךְ וְגו'.** כְּשֶׁרָאָה יַעֲקֹב אֶת סַמְאֵל מְקַטְרָג בְּאוֹתוֹ לִילָהּ, רָאָה אוֹתוֹ בְּדַמּוּת עֵשׂוֹ, וְלֹא הִפִּיר בּוֹ עַד שֶׁעָלָה הַבֶּקֶר. פִּיּוּן שֶׁעָלָה הַבֶּקֶר וְהַשְּׂגִיחַ בּוֹ, רָאָה אוֹתוֹ בְּפָנִים נְסֻתָרִים וְגִלּוּיָיִם. הִתְבּוֹנֵן בְּאוֹתָהּ דְּמּוּת שְׁהִיָּתָה כְּדַמּוּת עֵשׂוֹ, מִיַּד הַשְּׂגִיחַ וְיַדַע שֶׁהִיָּה מְמַנָּה שֶׁל עֵשׂוֹ וְהַחֲזִיק בּוֹ. מַה כְּתוּב? (שם לה) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר. וְהַחֲבָרִים הַעִירוּ, שְׁבִשְׁבִיל שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְזַמֵּר וּלְשַׁבַּח אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כִּי עָלָה הַשָּׁחַר.

וְכַאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, שְׁוִדָּאֵי שְׁלֻטְנוּ אִינוּן אֶלָּא בְּלִילָהּ בְּתוֹף הַחֲשֻׁכָה, וְסוּד זֶה - מִפְּחַד בְּלִילוֹת, זֶה פְּחַד הַגִּיּוּהָנָם. וּמַה שְׂאָמַר בְּלִילוֹת, רְצָה לֹאמַר הוּא וּנְקַבְתּוּ. וּבְשִׁבִיל כֹּךְ לָא שׁוּלֵט אֶלָּא בְּלִילָהּ.

וְזֶה שְׂאָמַר וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר. מַה זֶה כִּי עָלָה הַשָּׁחַר? מִשּׁוּם שֶׁכְּשֶׁמִּגִּיעַ הַבֶּקֶר וְעוֹבֵר שְׁלֻטְנוּ שֶׁל הַחֲשֵׁף שֶׁל הַלִּילָהּ, אֲזַי נִכְנָס הוּא וְאוּכְלוּסִיו בְּנִקְבַת תְּהוּמָה רַבָּה שְׁלֻטְנוּ צַפּוֹן, עַד שֶׁנִּכְנָס הַלִּילָהּ, וְנִשְׁאַרִים הַכְּלָבִים, וְשׁוּלֵטִים וּמְשׁוּטֵטִים בְּלִילָהּ (בַּעֲלָמָא) עַד שֶׁבָּא הַבֶּקֶר. וְלָכֵן הִיָּה דוּחֵק לֹאמַר, שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר, שֶׁהָרִי לָא שׁוּלֵט בִּיּוֹם.

כְּמוֹ זֶה גְלוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּלִילָהּ וְנִקְרָאת לִילָהּ. מְלַךְ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת רָשַׁע שׁוּלֵט עַל

ישראל, עד שיבא הבקר ויאיר להם הקדוש ברוך הוא ויעבר שלטונם, ועל זה פי עלה השחר. דחוק היה בידו ותשש כחו, שהרי עבר הלילה. ועל זה יעקב החזיק בו וראה דיוקנו כדיוקנו של עשו, אבל לא כל כך בגלוי, ואז הודה לו על הברכות.

מה כתוב אחרי זה? (שם לב) כי על כן ראיתי פניך כראת פני אלהים ותרצני. שראה באותם הפנים של עשו פדמות שנראה לו סמאל ממש, שהרי בכל מקום שאדם נקשר, כך נראים פניו. ואתם קדושים עליונים, שכינה עמכם, ופניכם כאותם הפנים שלה, אשריכם! אמר, אם בדרך זהו הייתי הולך עמכם, הייתי יושב עמכם. כעת שאתם לדרךכם ואני לדרךפי, אפרד מכם בדרך תורה. פתח ואמר, (תהלים קכז) שיר המעלות לשלמה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. וכי שלמה אמר התשבחת זהו כשבנה את בית המקדש? לא כך, שהרי דוד המלך אמר לו בשביל שלמה בנו, כשבא נתן אצלו ואמר לו על שלמה שהוא יבנה את בית המקדש. ואחר כך דוד המלך הראה לשלמה בנו את דיוקן בית המקדש. פיון שראה דוד את דיוקן בית המקדש וכל תקוניו, אמר שירה על שלמה בנו, ואמר אם ה' לא יבנה בית וגו'.

דבר אחר שיר המעלות לשלמה - למלך שהשלוש שלו. ושירה זו היא שירה ותשבחת על כל שאר השירה, ושירה זו עולה על כלן. אם ה' לא יבנה בית - שראה דוד המלך את כל אותם שבעת העמודים שהבית הזה עומד עליהם שעומדים שורות שורות

ומזלות חייבא שלטא עלייהו דישראל, עד דיייתי צפרא וינהיר לון קדשא בריך הוא, ויתעבר שלטניהון, ועל דא כי עלה השחר, דחיק הוה בידיה, ותשש חיליה, דהא אתעבר ליליא ועל דא אתתקף יעקב ביה, וחקא דיוקניה כדיוקנא דעשו, אבל לא באתגליא כל כך. וכדין אודי ליה על ברפאן.

מה פתיב לבתר, (בראשית לג) פי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני. דחקא באינון אנפין דעשו כדיוקנא דאתחזי ליה סמאל"ל ממש, דהא בכל אתר דבר נש אתקשר, הכי אתחזי באנפוי. ואתון קדישי עליונין שכינתא בהדיכו, ואנפין דלכון פאינון אנפין דילה, ופאין אתון. אמר אי ארחא חדא הוינא אזלי בהדיכו, הוינא נתבי עמכון, השתא דאתון לארחיכו, ואנא לארחי, אתפרש מנייכו במילי (דף קס"ד ע"א) דאורייתא.

פתח ואמר (תהלים קכז) שיר המעלות לשלמה אם יי' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. וכי שלמה אמר תושבחתא דא כד בנה בי מקדשא. לאו הכי, דהא דוד מלפא אמר ליה בגין שלמה מלפא בריה, כד אתא נתן לגביה, ואמר ליה על שלמה דאיהו יבני בי מקדשא. ולבתר דוד מלפא אחזי לשלמה בריה דיוקנא דבי מקדשא. פיון דחקא דוד דיוקנא דבי מקדשא, וכל תקוניו, אמר שירתא על שלמה בריה, ואמר אם יי' לא יבנה בית וגו'.

דבר אחר שיר המעלות לשלמה, למלפא דשלמא דיליה. והאי שירתא איהו שירתא ותושבחתא על כל שאר שירתא, ושירתא הדא סלקא על פלהו. אם יי' לא יבנה בית, דחקא דוד מלפא, כל אינון עמודין

לבנות את הבית הזה. מעל כלם עומד בעל הבית שהולך על גביהם, ונותן להם פח ותקף לכל אחד ואחד פראוי.

ועל זה אמר דוד, אם המלך הזה שכל השלום שלו, שהוא בעל הבית, לא בונה את הבית הזה - שוא עמלו בוניו בו, אותם עמודים שעומדים לבנות על הבית הזה. אם ה' לא ישמר עיר - זה המלך שכל השלום שלו. שוא שקד שומר - זהו עמוד אחד שהעולם התפקן עליו, ומיהו? צדיק, שהרי הוא שומר את אותה העיר.

המשכן שעשה משה, תמיד היה יהושע עומד ושומר אותו, שהרי אין שמירתו - רק בזה שנקרא נער, שכתוב (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוף האהל. אחר כך משפן זה לא היה שמור אלא בשביל נער אחר, שכתוב (שמואל א ג) והנער שמואל משרת. (והיה מסדר שם) משום שאין שמירת המשפן אלא בנער. (אבל בית המקדש אינו כך, שאין שמירתו אלא בקדוש-ברוך-הוא, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומיהו השומר הזה? אותו השומר המשפן שנקרא כף: נער מטטרו"ן.

אבל אתם קדושים עליונים, אין שמירתכם כמו שמירת המשפן, אלא שמירתכם כשמירת בית המקדש, הקדוש ברוך הוא לבדו, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. שהרי בכל זמן שצדיקים הולכים בדרך, הקדוש ברוך הוא שומר אותם תמיד, שכתוב ה' ישמר צאתך ובוואך. הרבו אחריו, ולויו אותו שלשה מילים, וחרזו לדרבם. קראו עליו, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, על פפים

שבעה, דהאי בית קאים עלייהו, דאינון קיימי שורין שורין, למבני האי בית. לעילא מפלהו קיימא מאריה דביתא דאזיל על גבייהו, ויהיב לון חילא ותוקפא, לכל חד וחד פדקא יאות. ועל דא אמר דוד, אי האי מלכא דשלמא כלא דיליה, דאיהו מאריה דביתא, לא בני להאי ביתא, שוא עמלו בוניו בו, אינון (פ) עמודים) קיימין דקיימין למבני על האי ביתא. אם יי' לא ישמר עיר, דא מלכא דשלמא כלא דיליה. שוא שקד שומר, דא איהו חד קיימא דעלמא אתתקן עליה, ומנו. צדיק, דהא איהו נטיר לה להאי עיר.

משכנא דעבד משה, יהושע הוה קאים תדיר ונטיר ליה, דהא לית נטירו דיליה בר ביה דאקרי נער, דכתיב, (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוף האהל. לבתר האי משכנא לא הוה נטיר, אלא בגין נער אחרא, דכתיב, (שמואל א ג) והנער שמואל משרת, (והוה מסדר תמו) בגין דלית נטירו דמשכנא, אלא בנער. (אבל בני מקדשא לאו הכי ולא נטירו דיליה אלא בקודשא ברוך הוא דכתיב אם יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומאן איהו שומר דא. ההוא דנטיר משכנא דאקרי הכי נער מטטרו"ן.

אבל אתון קדישי עליונים, לאו נטירו דלכון כנטירו דמשכנא, אלא נטירו דלכון כנטירו דבי מקדשא, קדשא ברוך הוא בלחודוי, דכתיב אם יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, דהא בכל זמנא דצדיקיא אזלי בארשא, קדשא ברוך הוא נטיר לון תדיר, דכתיב, (תהלים קכא) יי' ישמר צאתך ובוואך. אזלו אבתריה, ואזפוהו תלת מלין, ואהדרו לארחייהו קרו עליה, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך, על פפים

ישאונך וגו'. (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך.

ואת המשפך תעשה עשר יריעת וגו'. (שמות כו) רבי יהודה פתח, (משלי יד) ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון. ברב עם הדרת מלך, אליו אינון ישראל, דכתיב בהו (דברים ז) כי עם קדוש אתה ליי' אלהיך. ואינון עמא דסלקין לכמה אלפין, ולכמה רבון, וכד אינון סגיאין בחושבניהון, יקרא דקודשא בריה הוא איהו. דהא עלאין ותתאין משבחון שמייה דמלכא עלאה, ומשבחון ליה בגין עמא קדישא דא. דהא הוא דכתיב, (דברים ד) רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה.

ואי תימא, הא כתיב, (דברים ז) כי אתם המעט מפל העמים, אלא, מפל העמים ודאי, מפל העולם גדול ורב כישראל. ואם תאמר, הרי בני ישמעאל והרי בני אדום הרי כמה הם - ודאי כף רבים הם, אבל כל שאר העמים, כלם מערבים אלה באלה, בנים יש לעם זה בעם זה, ולא אלה בנים בעם אחר ולא אלה באחר. ומשום כף אין עם בכל העולם גדול ורב כישראל, עם נבחר ויחיד, אלה באלה בלי ערבוביה אחרת כלל, שכתוב כי עם קדוש אתה לה' אלהיך וברך בחר ה', ועל זה ברב עם הדרת מלך, הדור הוא למלך העליון בקדוש-ברוך-הוא.

הוא בזמנא (דף קס"ד ע"ב) דקודשא בריה הוא אתי לבי בנישפתא, (דאיהו מקדש מעב) וכל עמא אתיין פחדא, ומצלאן, ואודן, ומשבחון ליה לקודשא בריה הוא, כדין הדורא דמלך איהו, דמלך סתם דא מלכא קדישא. (ד"א משיחא) דאתתקן בשפירו ובתקונא לסלקא לעילא.

עוד, בזמן שהקדוש ברוך הוא בא לבית הפנסת (שהוא מקדש מעט) וכל העם הולכים פאחד ומתפללים ומודים ומשבחים את הקדוש ברוך הוא, אזי הוא הדורו של מלך, שמלך סתם זה מלך הקדוש (המשיח), שהתתקן ביפי ותקון לעלות למעלה.